

Политика за закрила на детето

Фондация „Работилница за граждански инициативи“ /ФРГИ/

„Закрилата на детето е глобален проблем, който има дълбоки корени в културните, икономическите и социалните практики“
/Световна здравна организация, 2002 г./

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ очертава минималните общи стандарти за закрила на детето, които Фондация «Работилница за граждански инициативи» /ФРГИ/ въвежда със съответните процедури и механизми в дейността си.

Политиката е одобрена и подписана от настоятелството на фондацията, и е в съответствие с правата на детето, посочени в Конвенцията на ООН, европейското и българското законодателство. Отнася се до всички членове на настоятелството, до всички служители и доброволци на фондацията. Партньорите на ФРГИ и бенефициентите по фондове и програми, също се съгласяват да спазват политиката за Закрила на детето, подписвайки специална декларация (Приложение 4), като те ще бъдат поощрявани да развият собствени политика и процедури за закрила на детето.

Основната цел на политиката за закрила на детето е да се защитят децата от посегателства. Децата и младите хора се нуждаят от подкрепа и сигурност, от закрила от ефектите на бедността, вредите, изолацията и насилието. Отделни деца могат да бъдат в риск от специфични форми на злоупотреба от страна на възрастни и други деца, при случаи на бедствия и непредвидени инциденти.

Настоящата политика е разпространена сред служителите на фондацията, и се преразглежда на всеки 3 години, или когато това е необходимо.

ДЕФИНИЦИИ В ПОЛИТИКАТА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ВЪВ ФРГИ

Злоупотреба и небрежно отношение:

/1/ "Всяко действие или липса на такова, от страна на родител или човек, отглеждащ

детето, което води до смърт, сериозно физическо или емоционално увреждане, сексуално насилие, или експлоатация; или действие или липса на такова, което води до непосредствен риск или сериозно увреждане на детето" /Дефиниция за насилие и negliжиране на деца, използвана от Федералния закон на САЩ/.

/2/ „...умишлено поведение срещу деца, което е вероятно да му нанесе физическа или психологическа вреда" /Дефиниция от документ на Международен център за правата на човека/.

/3/ „Малтретирано е това дете, чиито родители или настойници, причиняват или позволяват да му бъдат причинени сериозни физически увреди, или създават или позволяват да бъде създаден съществен риск за сериозни увреди, или предприемат или позволяват върху детето да бъде предприето действие на сексуално малтретиране" /Дефиниция на Портал за здраве, интернет сайт Пулс БГ.

Основни форми на малтретиране, за които ключови термини в оценката са умишленост на действието, сериозност на увреждането, липса на действие:

- физическо малтретиране – всяка неслучайно нанесена увреда на дете от родител или настойник;
- сексуално малтретиране – използване на дете или юноша от друго лице за получаване на сексуално удовлетворение;
- negliжиране – хронична неспособност на родителя или настойниците да осигурят основните потребности на детето;
- психологично малтретиране – включващо negliжиране, неспособност на родителя или настойника да обезпечи необходимата подкрепа, внимание и привъзраност на детето или психологично малтретиране – хронични модели на поведение като унижения, обиди, присмех над детето."

Общи дефиниции:

Физическо нараняване: Може да включва удряне, разтърсване, хвърляне, отравяне, горене или изгаряне, удавяне, душене, или всякакво друго физическо нараняване на дете, включително и подправяне на симптомите или преднамерено влошаване на здравето на детето.

Небрежно отношение: постоянен неуспех в посрещането на основните физически /психологически нужди на детето, които могат да прераснат в сериозно увреждане в детското здраве или развитие, като например ненабавянето на достатъчно храна, подслон и дрехи или небрежно отношение и безотговорност към основните емоционални нужди на детето.

Небрежно отношение относно емоциите: лошо отношение към емоциите на детето или емоционално измъчване на дете, което вреди на развитието му. Включва също и показването на децата, че са без стойност, че са необичани и неспособни, съществуват само заради нуждата на друг човек; или, когато им се възлагат неподходящи очаквания. В допълнение, това включва и децата, които често са плашени, експлоатирани или развърщавани.

Сексуална злоупотреба: включва насилването или примамването на дете към сексуални действия, независимо дали детето е запознато или не с това, което се случва. Тези действия могат да включват физически контакт, включително проникващи или непроникващи действия. Също може да включват намесата на децата в гледането или произвеждането на порнографски материали, или насърчаването им към неподходящо поведение.

По смисъла на допълнителна разпоредба към правилника за прилагане на ЗЗД в българското законодателство /параграф 1/:

"Насилие" над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

"Физическо насилие" е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

"Психическо насилие" са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

"Сексуално насилие" е използването на дете за сексуално задоволяване.

"Пренебрегване" е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

СТАНДАРТИ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

Основните принципи, на които отговарят стандартите, са пряко обвързани с правата на децата и са съобразени с българското и международното законодателство. Те отразяват минималите изисквания и механизми, които трябва да бъдат покрити във Фондация „Работилница за граждански инициативи“, за да се гарантира ефективна закрила на детето от злоупотреби.

Стандарт 1

Изготвен писмен документ относно политиката за гарантиране безопасността на децата:

- 1.1. Изписан на ясен и достъпен език и отразяващ разбирането на фондацията за злоупотребата и насилието над деца;
- 1.2. Одобрен и приет от настоятелството на фондацията;
- 1.3. Засяга всички сфери на дейност на организацията.

Стандарт 2

Прилагане на Политиката за закрила на детето:

- 2.1. Налице са ясни правила, описващи стъпките, които следва да бъдат предприети при наличие на опасения за безопасността на дадено дете.
- 2.2. С правилата за закрила са запознати всички служители и те са на разположение на всички – деца, родители, консултанти, доброволци.
- 2.3. Във фондацията има определено лице, което пряко отговаря за изпълнение на правилата за закрила на детето.
- 2.4. Налице е процедура за документиране на инциденти, обработка на жалби и сигнализиране на съответните служби.
- 2.5. Налице са насоки за спазване поверителността на споделеното.

Стандарт 3

Предотвратяване на насилието срещу деца:

- 3.1. При подбора на служители, доброволци и консултанти, се прилага методология и оценка на тяхната пригодност за работа с деца.
- 3.2. Всеки новонает служител предоставя актуални документи, изисквани по закон и/или надлежно изискани от работодателя, в т.ч. и препоръки.
- 3.3. Служител, който не прилага приетите от организацията стандарти, правила и процедури за закрила на детето, както и не спазва Правилника и Етичния кодекс на ФРГИ, подлежи на дисциплинарни санкции, съгласно трудовото законодателство.
- 3.4. Чрез проектите и програмите на Фондацията се стимулират механизми за наблюдение и закрила на децата и изисквания за спазване на Политика за закрила на децата. Закрилата на деца заема централно място при оценката на риска във всички програми и проекти на ФРГИ. Извършва се оценка на риска на всички програми, проекти и дейности. Ще бъдат развити стратегии за смекчаване на рисковете и тези стратегии ще бъдат инкорпорирани в дизайна, прилагането и оценката на програмите, проектите и дейностите, в които участват деца или имат влияние върху децата.
- 3.5. Всяко обучение, предоставяно от Фондацията, което е насочено към работа с деца и млади хора, включва темата за закрила на детето от злоупотреба и насилие.

Стандарт 4

Обучение за гарантиране на безопасност на децата:

- 4.1. Всички служители, доброволци, консултанти и други сътрудници на ФРГИ преминават инструктаж и/или обучение за закрила на детето при своето постъпване, което им позволява да разберат нуждата от закрила на децата и да са наясно с процедурата за подаване на сигнали
- 4.2. Лицата, които отговарят за подбор на служителите, получават насоки относно методите на безопасен подбор.
- 4.3. Лицето, отговарящо за прилагане на Политиката за закрила на децата в организацията, се обучава веднъж годишно от специалист/консултант.
- 4.4. Децата получават съвети и подкрепа за това как да се предпазват сами, с предварително подготвени за обученията материали, на достъпен и разбираем език.

Стандарт 5

Гаранция за еднакво право на закрила на всички деца без разлика на пол, възраст, етническа и религиозна принадлежност:

5.1. Обученията и процедурите по закрила на детето помагат на служителите да разпознават рисковете, на които са изложени някои деца поради тяхната етническа и/или расова принадлежност, възраст, пол, религия, култура, увреждане.

5.2. В етичния кодекс във фондацията ясно се посочва, че всеки носи отговорност за взаимно уважение, толерантност и недискриминативност.

Стандарт 6

Прилагане и мониторинг:

6.1. Налице са писмени документи, от които е видно какви са процедурите и механизмите при прилагане политиката за закрила на детето.

6.2. Всички сигнали и случаи за упражнено насилие над дете се документират и подлагат на наблюдение и контрол.

6.3. Налице са механизми за получаване на обратна връзка относно спазването на политиката за закрила на детето, чрез отчетните документи на проектната дейност.

6.4. Политиката и процедурите за закрила на детето се преразглеждат на всеки 3 години и при необходимост се актуализират.

Стандарт 7

Работа с партньори и бенефициенти по изпълнение на стандартите

7.1. Налице е процес на общуване с партньорите и бенефициентите по проблемите за закрила на детето, обменя се информация и опит, разработват се качествени съгласувани подходи по закрилата на детето.

7.2. Партньорите и бенефициентите са запознати със съществуващата Политика за закрила на детето и съпътстващите я процедури.

7.3. Политиката и механизмите за закрила на детето са елемент от споразуменията между партньорите и бенефициентите.

ПРОЦЕДУРИ И МЕХАНИЗМИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

1. Отговорността за прилагането на тази политика е на Изпълнителния директор на ФРГИ.

2. При опасение и/или идентифицирано насилие върху дете, комуникацията минава през пряко отговорното лице във фондацията, определено от Изпълнителния директор **/Приложение 1/**.

3. Всякаква информация, отнасяща се до злоупотреба, трябва да бъде документирана съобразно формуляр **/Приложение 2/**, така че всички случаи да са регистрирани. Тази информация е поверителна и се пази секретно. Поверителността се нарушава само, ако е в най-добрия интерес на детето. При установено насилие върху дете трябва да се сигнализират отделите за закрила на детето/полицията.

4. Разясняването на политиката и процедурите са част от въвеждащия процес за нови

служители, членове на настоятелството, доброволци или сътрудници. Всички служители подписват Декларация **/Приложение 3/**, че са запознати и приемат тази Политика. Служители, които не спазват политиката, подлежат на наказание съгласно разпоредбите на трудовото законодателство.

5. ФРГИ стимулира и насърчава всички бенефициенти и партньори по програми и проекти на фондацията да реализират политика за закрила на детето, и да спазват изискванията и нормите на европейското и българското законодателство за защита правата на детето **/Приложение 4/**.

6. Организирането на дейности, в които участват деца, в това число и транспортирането на деца, са съобразени с изискванията на българското законодателство.

7. Политиката се наблюдава и оценява, за да се провери сигурността и правилното ѝ въвеждане. Това включва поддържащи обучения, обсъждане на казуси и взимане на обратна връзка от партньори и бенефициенти, както и отчет веднъж годишно от отговорното лице за нейното прилагане, определено от Изпълнителния директор на ФРГИ.

8. Веднъж годишно се провежда обучение на служителите по основните концепции за закрила на детето и процедурите на организацията.

ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИЕМАНЕ НА СИГНАЛИ ЗА ДЕЦА В РИСК

При получаване на сигнал /лично, чрез писмо, и-мейл или телефонно обаждане/:

1/ Ако е за дете в риск, заявителят се консултира как да оформи и подаде сигнала към Отдел за закрила на детето /ОЗД/ по местоживееене на детето /към полиция за безпризорно дете/.
– съветва се да подаде сигнала с копие до ФРГИ, за да има по-голяма вероятност да му се отговори, а ФРГИ да има възможност да съдейства на процеса.

2/ ако гражданин иска консултиране/информирание чрез Център за обществена подкрепа, то се насочва към консултант на ЦОП;

- в ЦОП има координати на всички ОЗД и РПУ в страната за информирание и насочване на гражданите към тях.

КОДЕКС ЗА ПОВЕДЕНИЕ СПРЯМО ДЕЦА

Поведенческият етикет е съвкупност от правила за подходящо и правилно поведение, които са разработени с оглед гарантиране закрилата на децата, но освен това са предназначени и за предпазване на възрастни от лъжливи обвинения в неподходящо поведение или злоупотреба/насилие. Този етикет се отнася за служителите, доброволците, членовете на управителни органи, изпълнителите по договори, спонсорите, както и за всички посетители/гости по линия на проектите, изпълнявани от организацията.

- Служителите на ФРГИ не бива да остават насаме за през нощта с едно или повече деца или малолетни, нито в помещенията за настаняване на служители, нито в помещенията на проекта, нито на други места.

- Служителите на ФРГИ не бива да ангажират непълнолетни като “домашни помощници”, нито да предоставят подслон на малолетни в своите домове. Под малолетен се разбира всяко дете на възраст под 18 години.
- Служителите на ФРГИ не трябва да гаят, държат за ръце, целуват, прегръщат или докосват малолетните по начин, който е неподходящ или неприемлив от културна гледна точка. За да се избегнат недоразуменията, се препоръчва да бъде поискано разрешение от детето преди то да бъде хванато за ръка.
- Когато е възможно и практически изпълнимо, следва да се спазва правилото за “присъствие на двама възрастни”, при което двама или повече възрастни наблюдават всички дейности, в които са ангажирани малолетни или деца, и присъстват непрекъснато на мястото. Ако това не е възможно, кадровият състав на ФРГИ има право да потърси алтернативи, като например присъствие на членове на общността по време на посещенията при децата.
- Служителите на ФРГИ следва да отчитат факта, че може да им се наложи да работят с деца, които, поради обстоятелствата и злоупотребите, които са преживели, могат да използват взаимоотношенията, за да получат “специално внимание”. Възрастният винаги се счита за отговорен, дори и когато детето има съблазнително поведение. Възрастните следва да избягват да се поставят в компрометиращо или уязвимо положение.
- Неподходящото поведение спрямо децата е основание за дисциплинарно наказание.
- Служителите на ФРГИ трябва да се съобразяват с начина, по който биват възприемани и по който изглеждат, от гледна точка на използвания език, действията и взаимоотношенията с децата.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИЗОБРАЖЕНИЯ И ВИДЕОМАТЕРИАЛИ

При използването на визуални средства ръководен принцип на ФРГИ е да уважава достойнството при изобразяването на деца, семейства и общности. Политиката за изображения на фондацията е част от политиката за закрила на детето.

1. Изображения на деца се използват само, когато има разрешение (подписана декларация) от родител/ законен настойник **/Приложение 5/**.
2. Искане за разрешение за правенето на снимки или видео материал за отделни случаи и ясно се описва в декларацията за разрешение за какви цели ще се използват изображенията. Съгласие за взимане и използване на снимки се търси от родителите на децата и от тези с родителска отговорност, или директно от децата/младежите, когато те са на подходяща възраст. (важи за деца навършили 14 г., съгласно чл.11, ал.3 от ЗЗД).
3. Изображения от фото банки се използват при цитиране на източника на снимката или видео материала.
4. Поддържат се стандарти за стила и благоприличието, отговарящи на ценностите на ФРГИ и на хората, които подкрепят организацията.
5. Фондация „Работилница за граждански инициативи“ не носи отговорност, ако снимки от интернет страницата, профилите в социалните мрежи или снимки от прес съобщения бъдат

използвани от медии и трети страни по начин, който не съответства на истинността на фактите.

6. При заснемане на деца, с които работи фондацията и за които има разрешение, медиите/фотографите подписват декларация, с която се съгласяват да използват видеото/изображението правдиво и само за конкретния случай **/Приложение 6/**.

7. При заснемане на видео материали и/или снимки с деца от социални домове или други типове социални услуги, се спазват нормативните разпоредби на ЗЗД. /със задължително писмено становище на органа за закрила, предприел мярката." (чл. 11а, ал.2).

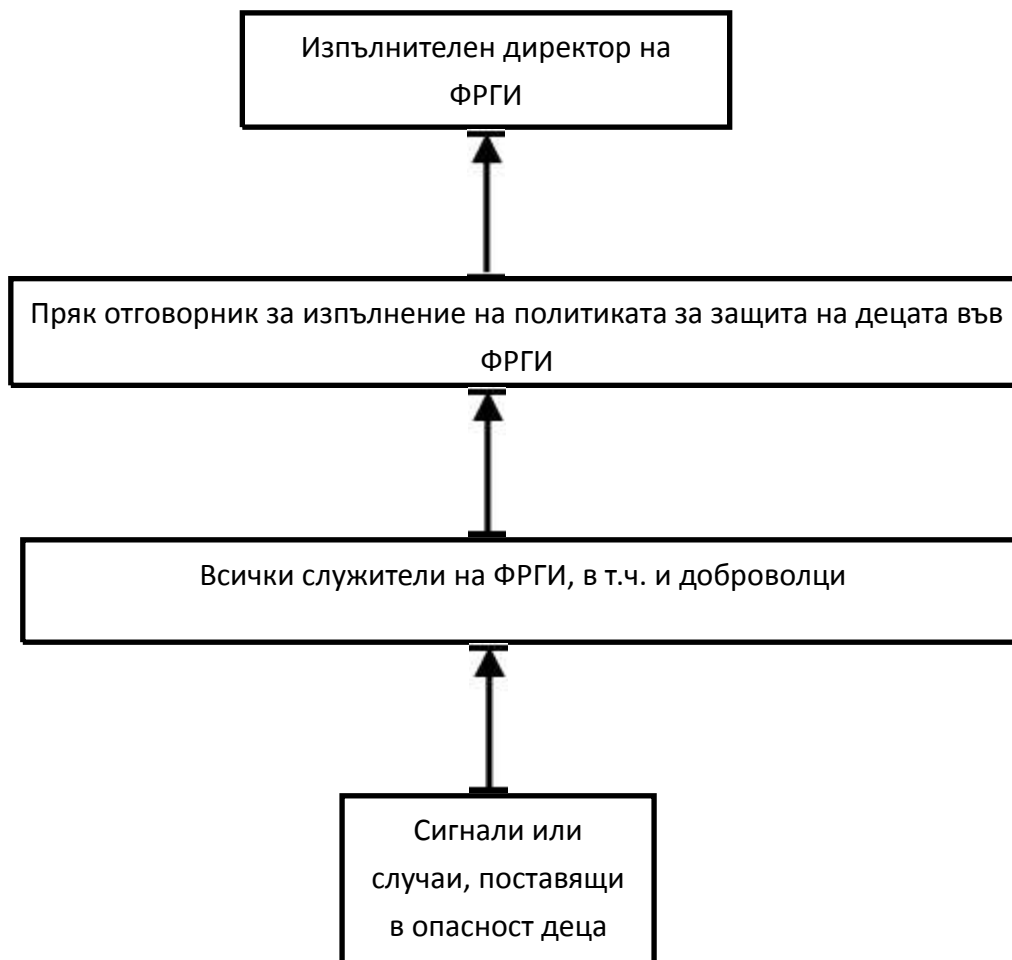
Политиката за закрила на детето е приета от Настоятелството на ФРГИ.

Изпълнителен директор,

Илияна Николова

Приложение 1

Процедура за подаване на сигнал при опасение и/или идентифицирано насилие срещу дете

Приложение 2

Формуляр

за подаване на сигнал при опасение, съмнение и/или идентифицирано насилие срещу дете

Име и и-мейл на подаващия:

Функция/позиция във ФРГИ:

Връзка със засегнатото дете /ако такава съществува/:

Име на детето:

Възраст и дата на раждане:

С кого живее детето?:

Адрес/местоживеене (и телефонен номер, ако има):

Докладването е за съмнения на подаващия сигнала или за съмненията на някой друг?

Детайли:

Кратко обяснение относно причината за съмненията: включително дати, време на случилите се произшествия:

Направени наблюдения: физически признаци, поведенчески признаци, индиректни признаци?

Разговаряно ли е с детето?: Ако да, какво казва то?:

.....

Някой бил ли е набеден, че е злоупотребил? Ако да, детайли:

Проведена ли е консултация с външни агенции/ специалисти и/или друго лице? Детайли (име на лицето, име на организацията, дата и място):

.....

Подпис:

Дата:

Приложение 3

Декларация

относно запознаване с Политиката за закрила на детето на
Фондация “Работилница граждански инициативи”

От,

служител във Фондация “Работилница граждански инициативи”, на длъжност

Декларирам,

че съм запознат/а с Политиката за закрила на детето на ФРГИ и приемам да спазвам изискванията, указанията и процедурите на Политиката.

Декларатор:

/име, подпис/

Дата:

Приложение 4

Декларация

от партньор / бенефициен по проект /програма / събитие
на Фондация „Работилница а граждански инициативи“ /ФРГИ/

Долуподписаният,

представител на (организация),

Декларирам, че:

В съвместната дейност, реализирана с ФРГИ, както и в обичайната дейност на представляваната от мен организация, се спазват изискванията и нормите, защитаващи правата на детето, посочени в Конвенцията на ООН, европейското и българското законодателство.

Декларатор:

/име, подпис/

Дата:

Декларация

**за даване на съгласие за използване на видео материал
и/или изображение на дете**

Долуподписаният,

представител на (участник в проект на)

Декларирам, че:

1. По собствено желание участвам в заснемането на филм/фотография, представящ/а проект/ите “.....” изпълняван от “.....” по програма „.....” на Фондация “Работилница за граждански инициативи” (ФРГИ), който/която може да бъде показван/а, излъчван/а и използван/а от ФРГИ и за рекламни, вътрешно организационни и други цели от ФРГИ и

2. Давам съгласието си снимките, видео и аудио материалите, направени по време на заснемането на филма/фотографиите да бъдат използвани от ФРГИ и за рекламни, вътрешно организационни и други цели.

Декларатор :

/име, подпис/

Дата:

Приложение 6

Декларация

от представител на медия/фотограф при
отразяване на деца и семейства в събития, организирани от ФРГИ

Долуподписаният,

представител на (медия, фотограф),

Декларирам, че:

Ще използвам заснетия материал /видео, фотографии/, единствено и само за целите на организираното събитие, спазвайки българското и международното законодателство за закрила на детето.

Декларатор:

/име, подпис/

Дата: